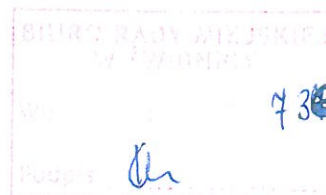

rynek z tradycjami

RAPORT O STANIE BEZROBOCIA I PRZECIWDZIAŁANIU BEZROBOCIU W ŚWIDNICY

WYDZIAŁ FUNDUSZY ZEWNĘTRZNYCH
I ROZWOJU GOSPODARCZEGO
URZĘDU MIEJSKIEGO W ŚWIDNICY
ŚWIDNICA, CZERWIEC 2015 R.

PREZYDENT MIASTA

Beda Moskal-Staniewska

DYREKTOR WYDZIAŁU

Marta Gozdek

Spis treści

1	DEMOGRAFIA	5
1.1	Zmiany liczby ludności	5
1.2	Ludność według grup wieku	7
2	CHARAKTERYSTYKA BEZROBOCIA W POLSCE.....	9
3	SYTUACJA NA ŚWIDNICKIM RYNKU PRACY	11
3.1	Informacja o stanie i strukturze bezrobocia w Świdnicy	11
3.2	Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy	14
3.3	Bezrobotni wg wieku i płci	15
3.4	Bezrobotni wg wykształcenia.....	17
3.5	Bezrobotni wg stażu pracy	18
3.6	Bezrobotni według zawodów i specjalności	19
3.7	Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	22
3.8	Podsumowanie.....	23
4	AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU W 2013 ROKU	24
4.1	Powiatowy Urząd Pracy	24
4.1.1	Staże	24
4.1.2	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	24
4.1.3	Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia nowych stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych.....	24
4.1.4	Szkolenia.....	25
4.1.5	Finansowanie kosztów przejazdu do miejsca pracy, na szkolenia zawodowe, na szkolenia w klubie pracy, zakwaterowanie i wyżywienie	25
4.1.6	Finansowanie kosztów egzaminu i uzyskania licencji.....	26
4.1.7	Dofinansowanie studiów podyplomowych.....	26
4.1.8	Zwrot kosztów opieki nad dzieckiem	26
4.2	Planowane nowe miejsca pracy.....	26

Wkrótce po piramidach finansowych runęły piramidy karierowe. W pierwszym przypadku, zbyt wielu uwierzyło, że powszechnie znane sztuczki spekulacyjne będą im stale przysparzać pieniędzy, bez większego z ich strony ryzyka. W drugim przypadku, zbyt wielu uwierzyło, że powszechnie znane recepty na sukces zapewnią im trwałą przewagę konkurencyjną, bez większego z ich strony wysiłku.

Przebudzenie było bolesne. Pamiętamy falę bankructw życiowych ludzi, którym wmówiono, że uzyskują prestiżowy dyplom, a resztę załatwi asertywność. Wiemy już, że „nie ma darmowych obiadów”, ani bezpiecznych dróg na skróty. Odradzają się stare cnoty kupieckie: kompetencja, kreatywność, pracowitość i uczciwość.

Obecny rynek pracy różni się znacznie od tego sprzed ćwierćwiecza. Miejsca pracy dzielą się dość równo na konwencjonalne i sieciowe. Te drugie, dominujące w transporcie, handlu bankowości, usługach informacyjnych itp., stały się asynchroniczne — świadczone są w odpowiedzi na zapotrzebowanie, a nie w ustalonych godzinach pracy. W ten sposób najnowsze technologie informacyjne umożliwiły wielu ludziom powrót do trybu pracy właściwego rolnikom. Świdnica wcześniej włączyła się w ten trend, ułatwiając mieszkańcom dostęp do sieci szerokopasmowych. Zwolnione lokale biurowe wzbogaciły ofertę mieszkaniową miasta.

Pracy jest generalnie mniej. Część zadań przejęły komputery. Obsesja proceduralna poprzednich dekad spowodowała, że komputeryzacja czynności w pełni zdeterminowanych przepisami była oczywista. W konsekwencji kryzysu część profesji, związanych głównie z nakręcaniem koniunktury i eksploatacją konfliktów międzyludzkich, okazała się zbędna. Konieczność zachowania stabilności społecznej wymusiła dzielenie się pracą. Przy mniejszym obciążeniu pracą spadł generalnie popyt na usługi wyręczające zapracowanych. W nowej sytuacji, o pozycji na rynku pracy decydują bardziej kwalifikacje niż dyspozycyjność. Kryzys zweryfikował ofertę edukacyjną wyższych uczelni. Wiele kierunków, zbyt precyzyjnie dostosowanych do potrzeb pracodawców i specyficznych zadań biznesowych, nie przeżyło generalnej zmiany koniunktury. Nieodzwonni są naturalnie wysokiej klasy specjaliści z zakresu inżynierii i medycyny, niezastąpieni w wysoko technicyzowanym świecie. Z drugiej strony najwięcej miejsc pracy czeka na osoby cechujące się kulturą osobistą, znajomością języków, rozeznanie w świecie i ogłada, którym najłatwiej zaadoptować się do płynnego rynku usług i pozyskiwać klientów. Znalazło to odbicie w ofertach uczelni, wycofujących się z wąskich profilów praktycystycznego kształcenia na rzecz formowania szerokiego obrazu świata i zdolności poznawczych. Świdnickie licea na takie głównie studia ukierunkowują swoich absolwentów. Obserwuje się wzrost elastyczności zatrudnienia przy jednoczesnym ograniczeniu mobilności. Firmy znów doceniają długofalowe korzyści wynikające z lojalności wobec pracowników. Tego typu zmiana sprzyja zakorzenianiu firm w mieście, zwłaszcza, że i miasto postępuje lojalnie wobec firm.

Nie wszyscy mają predyspozycje, aby być przebojowymi, stale ponoszącymi kwalifikacje pracownikami. Miasto potrzebuje też miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, mniej zdolnych, mało ambitnych, a nawet życiowo wykończonych. To kwestia nie tylko kultury i sumienia, ale również ekonomiczna. Nawet dokładanie do takich miejsc pracy jest lepsze, niż wpuszczenie tych ludzi w degradujący osobowość kanał opieki społecznej, płacenie zasiłków i dofinansowywanie policji. Miasto przezornie chroni takie miejsca pracy przed inwestycjami efektywnościowymi.

W konsekwencji kryzysu ludzie zaczęli rozróżniać kariery pro- i antyspołeczne. Te pierwsze zwiększają zasoby i wzmacniają więzi społeczne. Te drugie - pasożytują na ludzkich ułomnościach. Dla większości młodych świdniczan sukces i godność muszą iść w parze.

„Świdnica w perspektywie pokoleniowej“
Strategia Miasta

ROK 2014

1 DEMOGRAFIA

1.1 Zmiany liczby ludności

Według danych z 31 grudnia 2014 Świdnica liczyła 58802 mieszkańców. W roku 2002 oraz 2011 przeprowadzono Narodowe Spisy Ludności. Liczba mieszkańców w latach przed i po spisie jest korygowana o przyrost naturalny (pomniejszana o zgony, powiększana o urodzenia żywe) oraz ruch ludności (pomniejszana o emigracje powiększana o migracje).

W celu przeanalizowania sytuacji demograficznej Świdnicy zestawiono zmiany w liczbie ludności w miastach średnich¹ na Dolnym Śląsku (Tabela 1).

Tabela 1. Liczby mieszkańców średnich miast na Dolnym Śląsku w latach 2002 i 2013

Miasto	Liczba mieszkańców		Dynamika zmian (wzrost/spadek) [o %]
	2002	2014	
Wałbrzych	129724	116691	-10,05
Legnica	106895	101343	-5,19
m. Jelenia Góra	88866	81408	-8,39
m.Lubin	78367	73658	-6,01
m.Głogów	70053	68836	-1,74
m.Świdnica	61189	58802	-3,90
m.Bolesławiec	41371	39464	-4,61
m.Oleśnica	37173	37355	0,49
m.Dzierżoniów	35327	34168	-3,28
m.Oława	31150	32356	3,87
m.Bielawa	31787	30987	-2,52
m.Kłodzko	29031	27792	-4,27
m.Jawor	24622	23767	-3,47
m.Świebodzice	23512	23197	-1,34
m.Nowa Ruda	25011	23030	-7,92
Polkowice	21826	22558	3,35
m.Lubań	22720	21785	-4,12
m.Kamienna Góra	21922	19889	-9,27

Średnia dynamika zmian na rok 2014 dla miast średnich w województwie dolnośląskim ze względu na liczbę mieszkańców wynosi 96,2% w stosunku do roku 2002. W Świdnicy odnotowano spadek 3,9% w porównaniu z rokiem 2002. W całym województwie Świdnica zajmuje 4 miejsce wśród miast średnich¹ ze względu na liczbę mieszkańców. W 8 z 16 miast dolnośląskich zanotowano mniejszy niż w Świdnicy spadek liczby ludności na przestrzeni omawianego przedziału czasowego. Natomiast tylko w trzech miastach przybyło mieszkańców na przestrzeni 2002 - 2014

¹ miasta średnie - posiadające 20-100 tys. mieszkańców

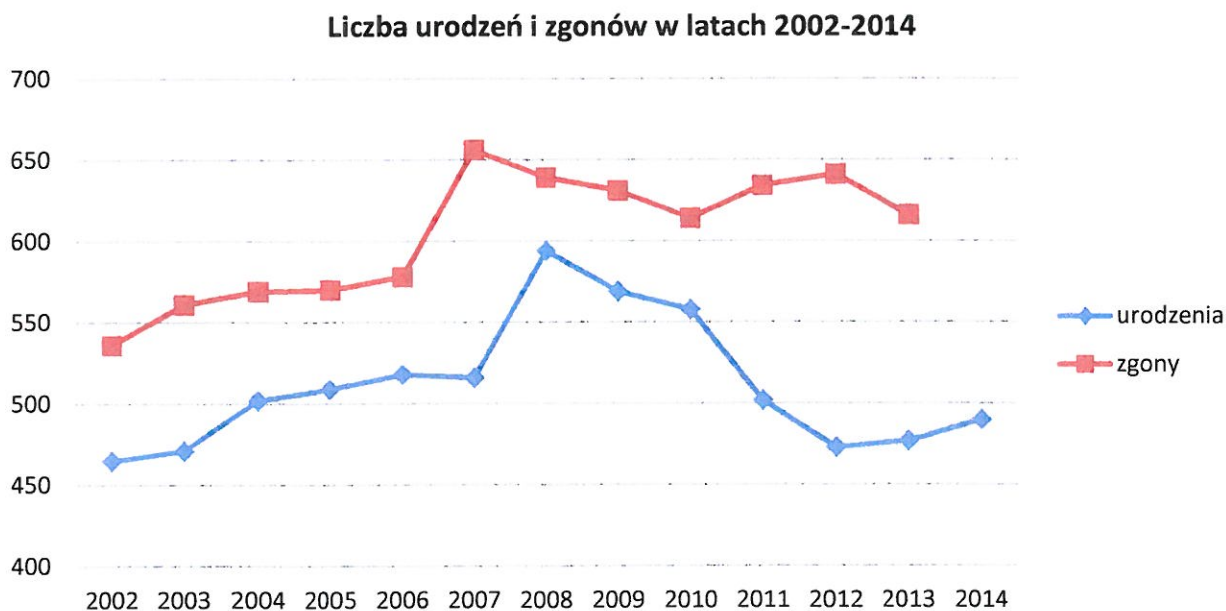
roku: w Oławie, Polkowicach i w Oleśnicy.

W Wałbrzychu będącym głównym miastem okręgu wałbrzyskiego odnotowano zmniejszenie liczby ludności w 2014 o 10,1% w stosunku do roku 2002.

Głównymi czynnikami kształtującymi liczbę ludności są: przyrost naturalny oraz migracje. W skali miast średniej wielkości w województwie dolnośląskim, w 2014 roku parametry te średnio wynosiły odpowiednio -1,9 oraz -3,6 (dane z 2013r) na 1000 osób. Wskaźnik przyrostu naturalnego w Świdnicy był większy (-2,6), a saldo migracji w 2013 roku wynosiło -5,3 na 1000 mieszkańców.

Grupa ludzi będących w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w Świdnicy osiągnęła wartość 60,6 (Średnia dla miast średnich wynosi 60,6). Społeczeństwo świdniczan jest społeczeństwem starzejącym się. Roczna liczba zgonów w latach 2007-2013 (brak danych za 2014r.) utrzymuje się na podobnym poziomie, natomiast liczba urodzeń po nagłym wzroście w 2008 r. zmniejszyła się poniżej poziomu z 2007r. Od 2012 r. obserwowany jest wzrost liczby urodzeń.

Wykres 1. Liczba urodzeń i zgonów w Świdnicy na przestrzeni dekady

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

1.2 Ludność według grup wieku

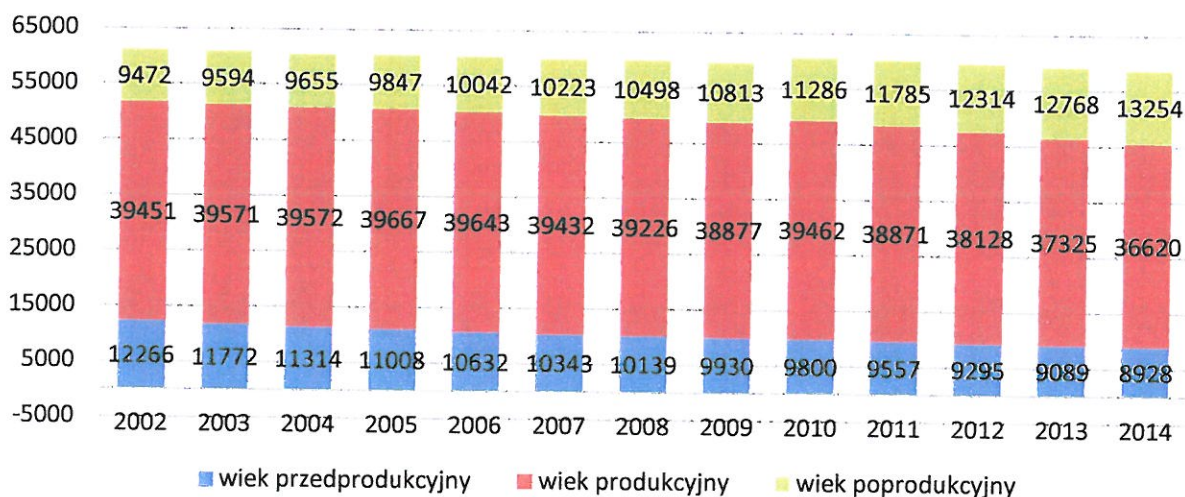
Podstawową charakterystyką struktury ludności według wieku są mierniki struktury, przedstawiające udział ludności określonych grup wieku w ogólnej liczbie ludności. Wyodrębniając określone grupy wiekowe, stosuje się różne podziały dostosowane do konkretnych potrzeb. Do najczęściej stosowanych zaliczyć należy klasyfikację opartą o kryteria ekonomiczne oraz biologiczne. Klasyfikacja według ekonomicznych grup wieku dzieli populację na trzy grupy:

- wiek przedprodukcyjny (0–17 lat)
- wiek produkcyjny (mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat)
- wiek poprodukcyjny (mężczyźni 65 lat i więcej, kobiety 60 lat i więcej)

W ostatnim dziesięcioleciu w Świdnicy widoczny jest ogólnopolski trend starzenia się społeczeństwa. Od 2002 roku obserwujemy znaczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, przy malejącej liczbie osób w wieku produkcyjnym i w wieku przedprodukcyjnym.

W 2014 roku w stosunku do roku 2002 liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zmalała o 3338 osób (spadek o 27,2%), liczba osób w wieku produkcyjnym zmalała o 2831 osób (spadek 7,2%), natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 3782 osób (wzrost o 39,9%) co jest przedstawione na Wykresie 2.

Wykres 2. Liczba ludności w Świdnicy wg grup wieku na przestrzeni 2002-2014

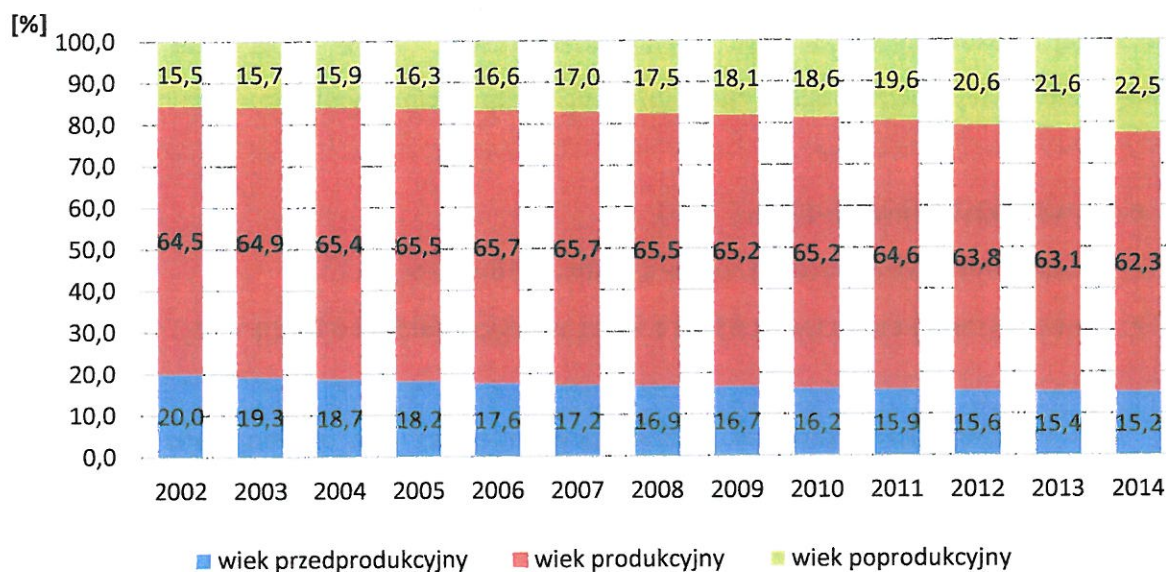

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Analizując klasyfikację grup wiekowych pod kątem udziału poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców widać (Wykres 3), że znacznie maleje udział osób w wieku przedprodukcyjnym, a wzrasta udział grupy w wieku poprodukcyjnym. W 2014 roku w stosunku do roku 2002 udział grupy w wieku przedprodukcyjnym zmalał o 4,8 punktu

procentowego, również grupa osób w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 2,2 punktu procentowego, natomiast wzrosła w wieku poprodukcyjnym o 7,0 punktu procentowego.

Wykres 3. Udział grup wiekowych w liczbie ludności w Świdnicy na przestrzeni 2002-2014

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Sytuacja taka jest niekorzystna, ponieważ prowadzi to do dalszego starzenia się społeczeństwa i zmniejszenia się liczby osób w wieku produkcyjnym na korzyść grupy poprodukcyjnej.

2 CHARAKTERYSTYKA BEZROBOCIA W POLSCE

W końcu 2014 r. w Polsce:

- liczba bezrobotnych wyniosła 1825,2 tys. osób, czyli była niższa niż rok wcześniej. W skali roku spadek wyniósł 332,7 tys. osób (tj. 15,4%).
- poziom bezrobocia obniżył się we wszystkich województwach, a spadek kształtował się w przedziale od 10,6% w podkarpackim do 21,2% w lubuskim.
- Stopa bezrobocia w końcu 2014 r. wyniosła 11,5% i była o 1,9 p. p. niższa niż przed rokiem.

Sezonowość od lat stanowi podstawową cechę polskiego rynku pracy i oznacza wzrost bezrobocia w miesiącach rozpoczynających i kończących rok. Miesiące wiosenne są okresami spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych, co wynika m.in. z rozpoczynania prac sezonowych w budownictwie i rolnictwie, a także rozpoczynania się sezonu turystycznego. Z kolei na przełomie roku z powodu napływu do bezrobocia osób, którym wygasają wówczas umowy o pracę oraz powrót do bezrobocia osób wykonujących subsydiowane zatrudnienie liczba bezrobotnych wzrasta. Równocześnie w miesiącach kończących rok liczba bezrobotnych wyłączanych z ewidencji zmniejsza się.

W końcu grudnia 2014 r., w porównaniu do stanu z końca listopada 2014 r., liczba bezrobotnych wzrosła o 25,4 tys. osób (tj. o 1,4%). W grudniu 2013 r. poziom bezrobocia wzrósł o 41,9 tys. osób. Zatem, wzrost w bieżącym roku był znacznie słabszy.

Od lat wysoki pozostaje stopień terytorialnego zróżnicowania bezrobocia w Polsce. Jest to wynikiem zarówno nierównomiernego rozwoju społeczno – gospodarczego regionów, jak i ich położenia geograficznego. Terytorialne zróżnicowanie, mierzone różnicą pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika bezrobocia waha się.

W końcu 2014 r. różnica pomiędzy najniższą i najwyższą stopą bezrobocia w województwach wynosiła 11,1 p. p. (wielkopolskie – 7,8%, warmińsko – mazurskie – 18,9%), wobec 12,1 p. p. odnotowanej przed rokiem.

Na wsi mieszka ok. 39% ludności Polski, natomiast wśród bezrobotnych mieszkańcy wsi stanowią ok. 43-45%. W końcu 2014 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 812,1 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi. W porównaniu do stanu z końca 2013 r., liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 14,9%, przy spadku liczby zamieszkałych w mieście o 15,8%. Tym samym odsetek zamieszkałych na wsi wśród zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 44,5%, wobec 44,2% przed rokiem.

W art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wyszczególnione zostały grupy osób uznanych za będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W końcu grudnia 2014 r. status osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy posiadało 1 594,3 tys. osób, co oznacza,

że 9 na 10 bezrobotnych spełniało kryteria by być zaliczonym do tej kategorii. Osoba może spełniać kryteria by jednocześnie być zakwalifikowaną do kilku grup w szczególnej sytuacji.

Najbardziej liczną zbiorowość tworzą długotrwale bezrobotni (1 054,0 tys. osób), tj. 57,7% ogółu zarejestrowanych oraz bez wykształcenia średniego (1 006,8 tys. osób), tj. 55,2% ogółu zarejestrowanych. W ewidencji znajdowało się również 302,0 tys. osób do 25 roku życia (16,5%) i 475,0 tys. osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (26,0%). Kształtowanie się poziomu bezrobocia zależy od wielkości i dynamiki zmian w napływie i odpływie z bezrobocia. Obie te wielkości charakteryzują się wysokimi wahaniami wynikającymi w znacznej mierze z sezonowości. W grudniu 2014 r. aktywnymi programami rynku pracy objęto 27,9 tys. osób, wobec 23,9 tys. osób w grudniu 2013 r. W okresie 12 miesięcy 2014 r. z aktywnych programów rynku pracy skorzystało 504,8 tys. osób, tj. o 6,1% więcej niż rok wcześniej.

Niepotwierdzenia gotowości do pracy były powodem wyłączenia z ewidencji bezrobotnych 61,8 tys. osób w grudniu 2014 r. (wzrost o 6,9%). W okresie styczeń – grudzień 2014 r. 738,2 tys. bezrobotnych nie potwierdziło gotowości do podjęcia pracy.

(Fragmenty raportu „Bezrobocie rejestrowane w Polsce – grudzień 2014”, opublikowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – Departament Rynku Pracy)

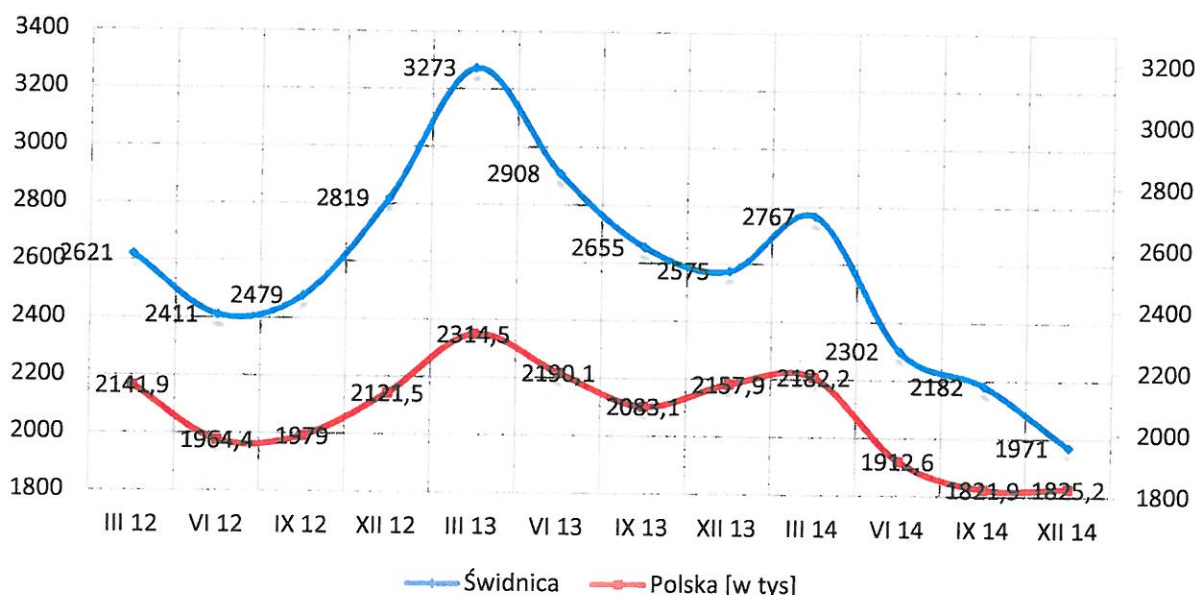
3 SYTUACJA NA ŚWIDNICKIM RYNKU PRACY

3.1 Informacja o stanie i strukturze bezrobocia w Świdnicy

Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, bezrobotnym oznacza się osobę, niezatrudnioną i nie wykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Analiza poziomu bezrobocia w mieście Świdnicy nie jest możliwa bez analizy tego zjawiska na poziomie kraju (Wykres 4). Dane dotyczące Polski pobrane są z miesięcznych informacji o bezrobociu rejestrowanego w Polsce (GUS), natomiast dotyczące Świdnicy - z Powiatowego Urzędu Pracy.

Wykres 4. Liczba bezrobotnych w Świdnicy [osoby] i w Polsce [w tys. osób] w 2012 -2014 roku

Oś pionowa przy lewej krawędzi dla wykresu obrazującego poziom bezrobocia w Świdnicy – liczbę osób w jednostkach, oś pionowa przy prawej krawędzi dla wykresu obrazującego poziom bezrobocia w Polsce – liczbę osób w tysiącach.

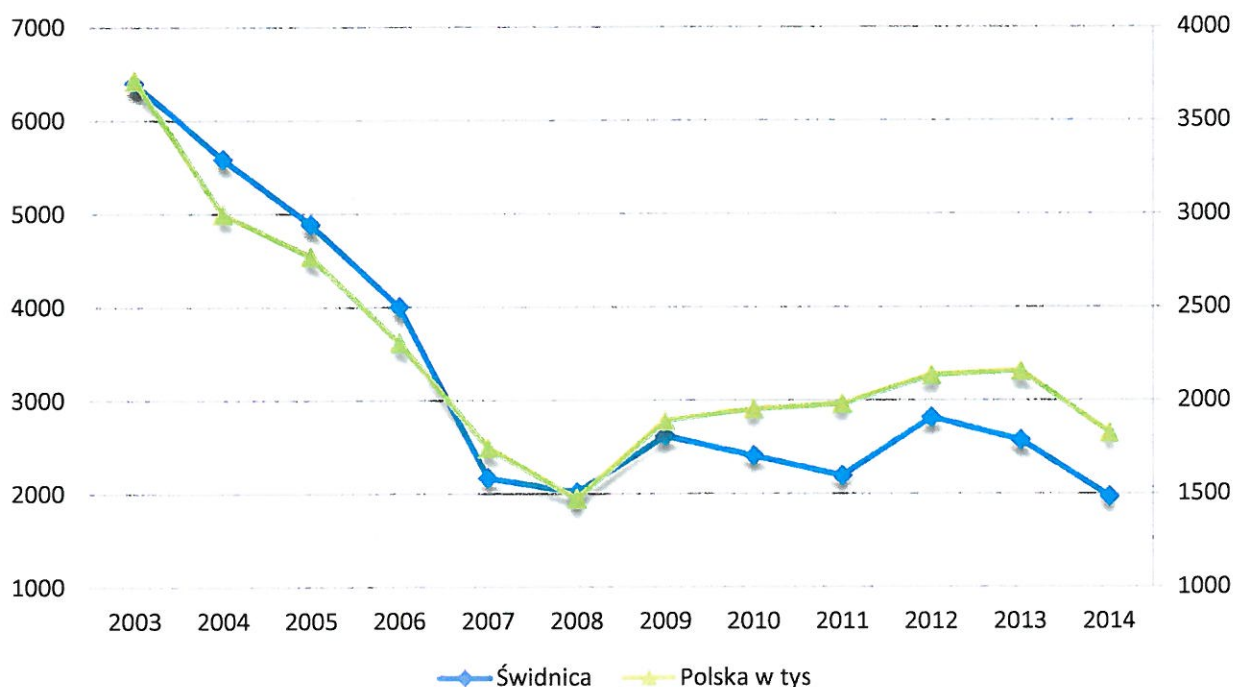
Jak widać na przedstawionym wykresie, zarówno na poziomie miasta jak i kraju występują podobne tendencje, z widocznym większym spadkiem bezrobocia w mieście niż w kraju. Bezrobocie w Świdnicy spada od marca 2014 roku, natomiast w kraju od września do grudnia odnotowano wzrost liczby bezrobotnych. W grudniu 2014 odnotowano spadek bezrobocia (o 23,5% w Świdnicy i 15,4% w Polsce) w porównaniu z rokiem 2013.

Liczba bezrobotnych końcem roku 2014 wynosiła 1971 bezrobotnych i zmniejszyła się o 604 osoby w porównaniu z końcem roku 2013.

Od końca 2003 roku obserwujemy znaczny spadek bezrobocia, mimo okresowych wzrostów w miesiącach zimowych (które jest zjawiskiem sezonowym), oraz charakterystycznego dla całej Polski wzrostu bezrobocia w okresie kryzysu (od końca 2008 r.) (Wykres 5).

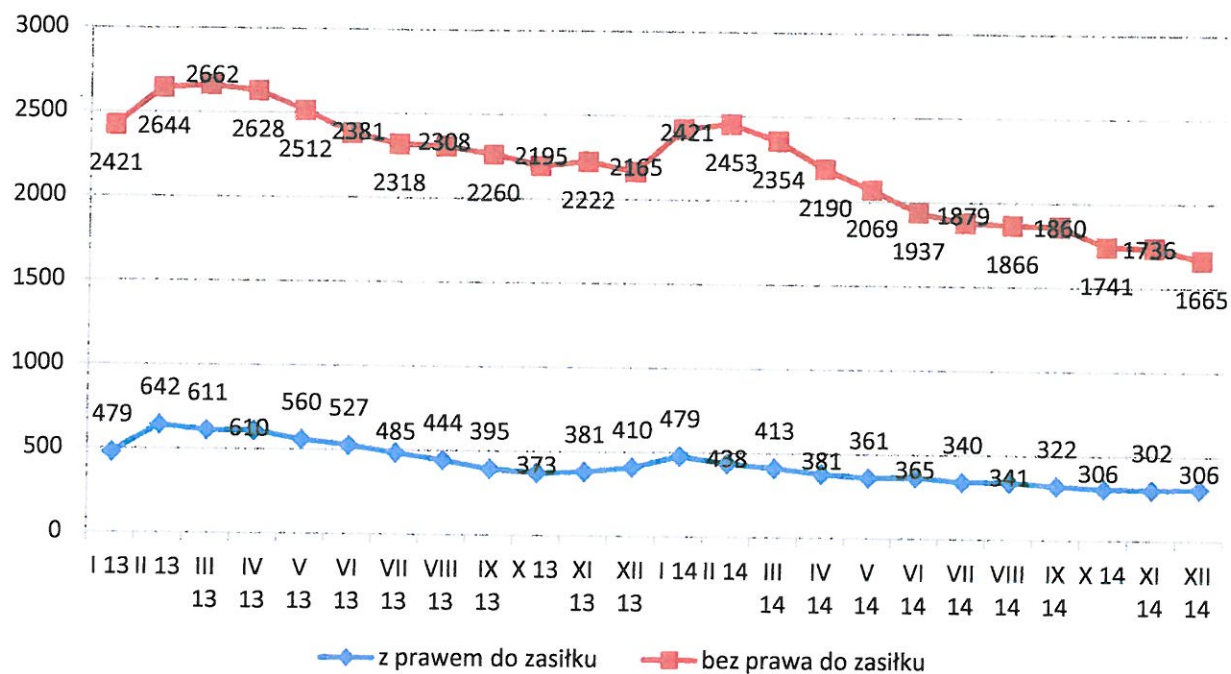
Wykres 5. Bezrobotni w Świdnicy i w kraju w latach 2003-2014

Oś pionowa przy lewej krawędzi dla wykresu skaluje poziom bezrobocia w Świdnicy – liczbę osób w jednostkach, oś pionowa przy prawej krawędzi dla wykresu skaluje poziom bezrobocia w Polsce – liczbę osób w tysiącach.

Na początku 2014 roku (styczeń) w stosunku do początku roku 2013 - liczba osób z prawem do zasiłku nie zmieniła się. Na początku 2014 roku prawo to posiadało 479 osób, które stanowiły 16,5% ogólnej liczby bezrobotnych. W stosunku do końca roku 2013 spadła liczba osób z prawem do zasiłku o 104 tj. 25,4%. Na koniec 2014 roku prawo to posiadało 306 osób, które stanowiły 15,5% ogólnej liczby bezrobotnych (Wykres 6).

Wykres 6. Analiza liczby bezrobotnych z prawem i bez prawa do zasiłku na przestrzeni 2 lat (2013-2014)

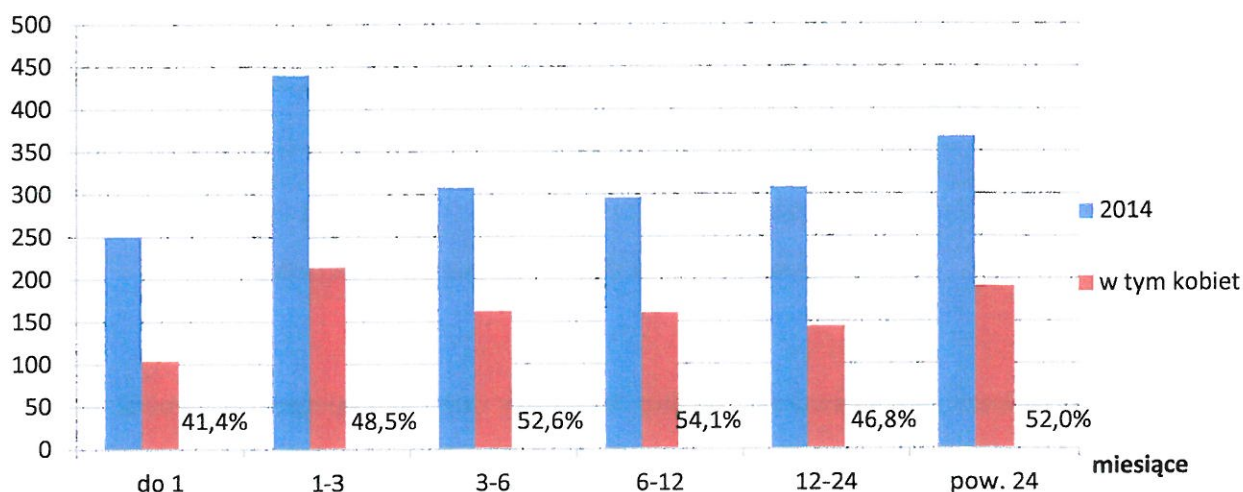

Bezrobotni bez prawa do zasiłku stanowią duży udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych. Na koniec 2014 roku wynosił on 84,5%. Udział tych osób w porównaniu z końcem roku 2013 wzrósł o 0,4 punktów procentowych.

3.2 Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy

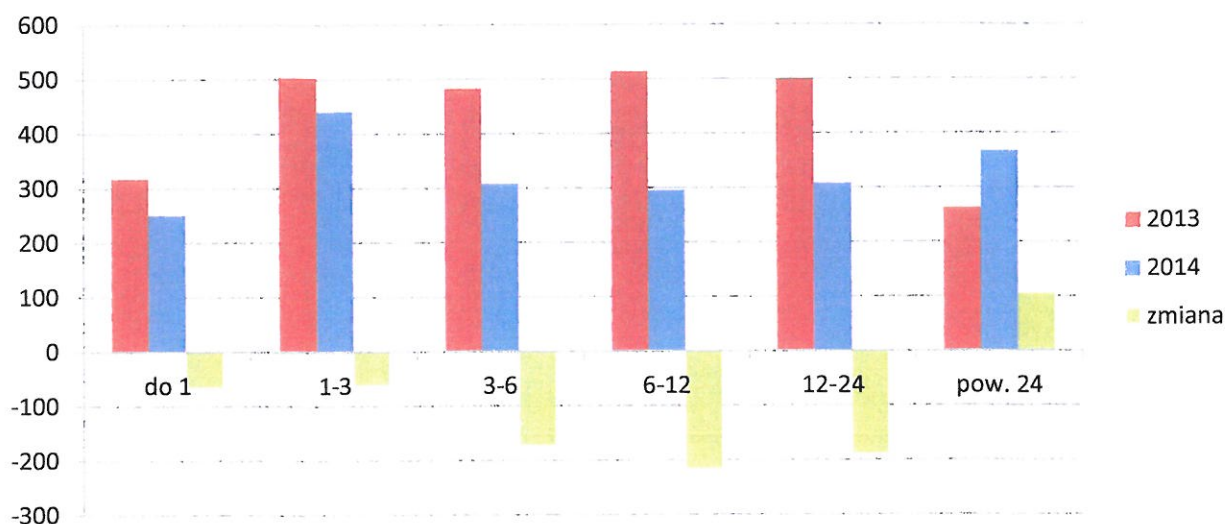
Na koniec 2014r. największą grupę stanowili bezrobotni dotknięci bezrobociem 1-12 miesięcy (53,0% wszystkich bezrobotnych) oraz 12-24 miesięcy (15,6% ogółu) (Wykres 7). Procentowy udział kobiet jest większy niż 50% w grupach 3-6 miesięcy, 6-12 miesięcy i powyżej 24 miesięcy w kategorii liczby miesięcy pozostawania bez pracy. Najniższy odsetek kobiet znajduje się w grupie pozostawania bez pracy do 1 miesiąca.

Wykres 7. Bezrobotni w Świdnicy wg czasu pozostania bez pracy pod koniec 2014 z uwzględnieniem kobiet

W stosunku do końca 2013 r. (Wykres 8) w grupach wg czasu pozostania bez pracy: <1, 1-3, 3-6, 6-12, 12-24 odnotowano spadek liczby bezrobotnych. Największy wyniósł 217 osób w grupie „6-12 miesięcy“ (spadek o 42%). W grupie bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy nastąpił wzrost liczby bezrobotnych o 105 osób (wzrost o 40%).

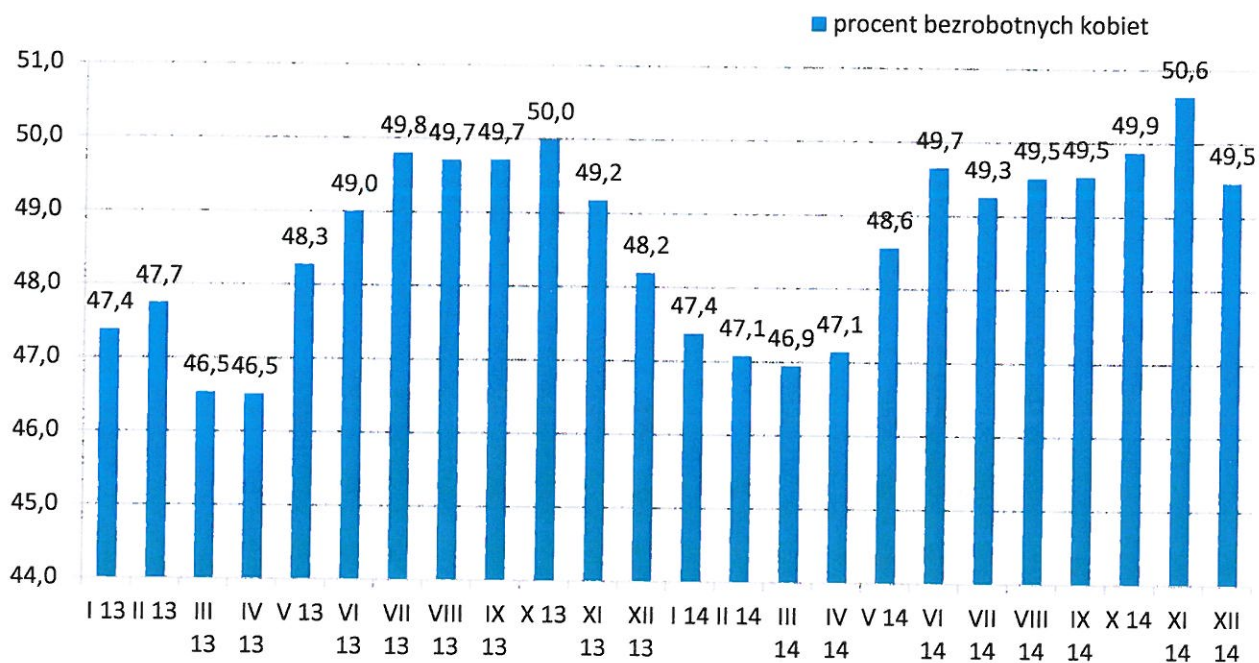
Wykres 8. Bezrobotni w Świdnicy wg czasu pozostawania bez pracy pod koniec 2013 i 2014, z uwzględnieniem zmiany w liczbie osób

3.3 Bezrobotni wg wieku i płci

W 2014 roku bezrobotnych kobiet najwięcej było – listopadzie i w ogólnej liczbie bezrobotnych udział kobiet wynosił 50,6% (Wykres 9). Istotne, widoczne na wykresie zmiany struktury płciowej bezrobotnych świadczą wyraźnie o sezonowym charakterze bezrobocia wśród mężczyzn. Na koniec 2014 roku udział bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem wzrósł w stosunku do końca 2013 roku o 1,3 punktu procentowego.

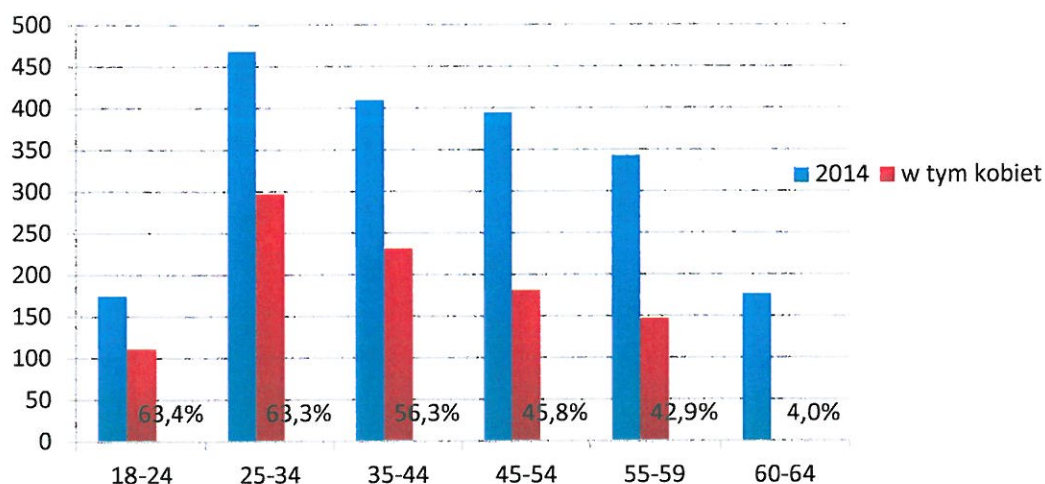
Wykres 9. Zestawienie procentowe udziału kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych w Świdnicy przez okres 2 lat (2013-2014)

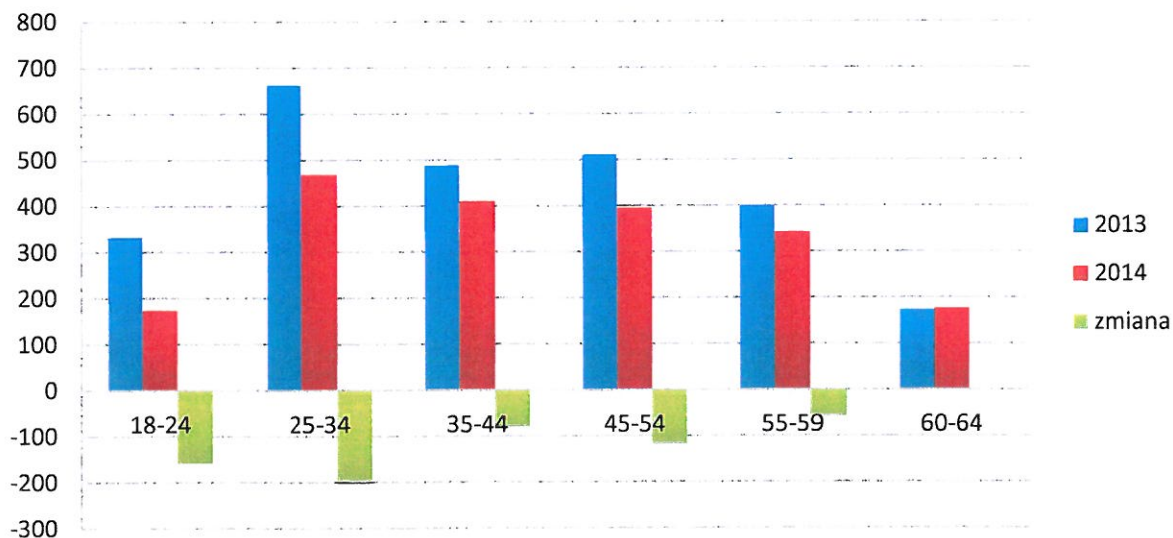
W poszczególnych grupach wiekowych utrzymała się taka sama tendencja jak w roku 2013 (Wykres 10). Najwięcej bezrobotnych jest w grupie wiekowej 25-34, 35-44 i 45-54 lata. W młodszych grupach wiekowych 18-24 i 25-34 największy udział bezrobotnych stanowią kobiety i jest on znacznie odbiegający (o 13,9 punktu procentowego) od średniej bezrobotnych kobiet ogółem – 49,5%. Spadek udziału liczby kobiet następuje w grupie 45-54 i 55-59, gdzie stanowią one już poniżej połowy bezrobotnych. W grupie 60-65 kobiety występują w niewielkim procencie, ze względu na niższy wiek emerytalny kobiet i wcześniejsze wycofywanie się z rynku pracy.

Wykres 10. Bezrobotni w Świdnicy wg wieku i płci pod koniec 2014 roku

W strukturze bezrobotnych na koniec 2014 roku w porównaniu do danych z końca 2013 roku (Wykres 11), wzrost liczby bezrobotnych zanotowano w grupie 60-64 (liczba bezrobotnych wzrosła o 2 osoby). W pozostałych grupach zanotowano spadek liczby bezrobotnych – największy w grupach: 18-24 lat (o 158 osób) i 25-34 lata (o 195 osób).

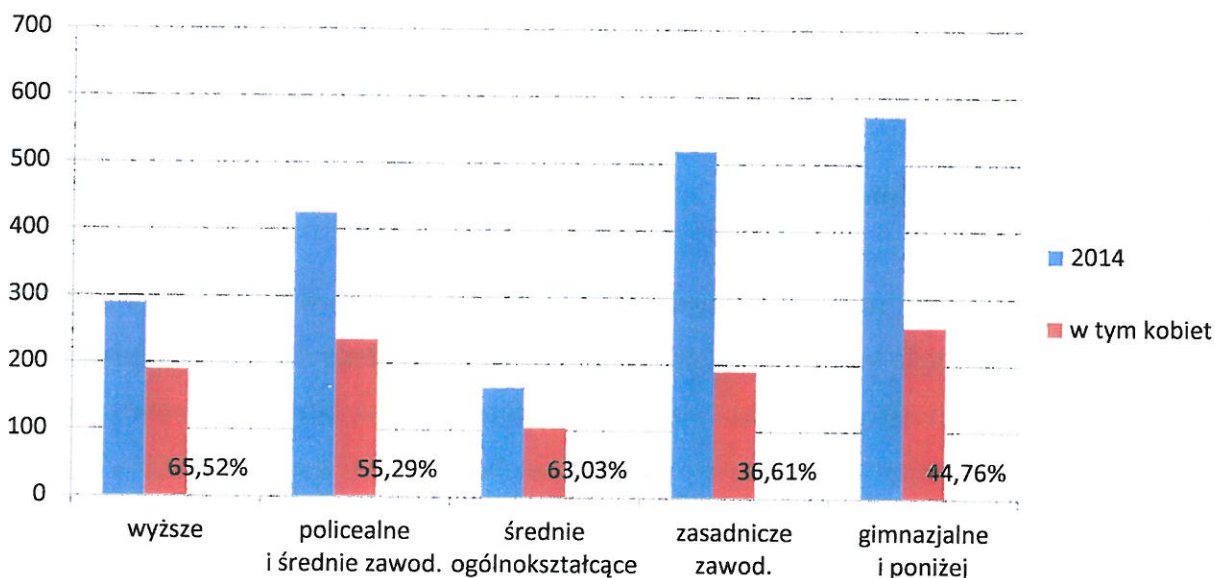
Wykres 11. Bezrobotni w Świdnicy wg wieku pod koniec 2013 i 2014 roku

3.4 Bezrobotni wg wykształcenia

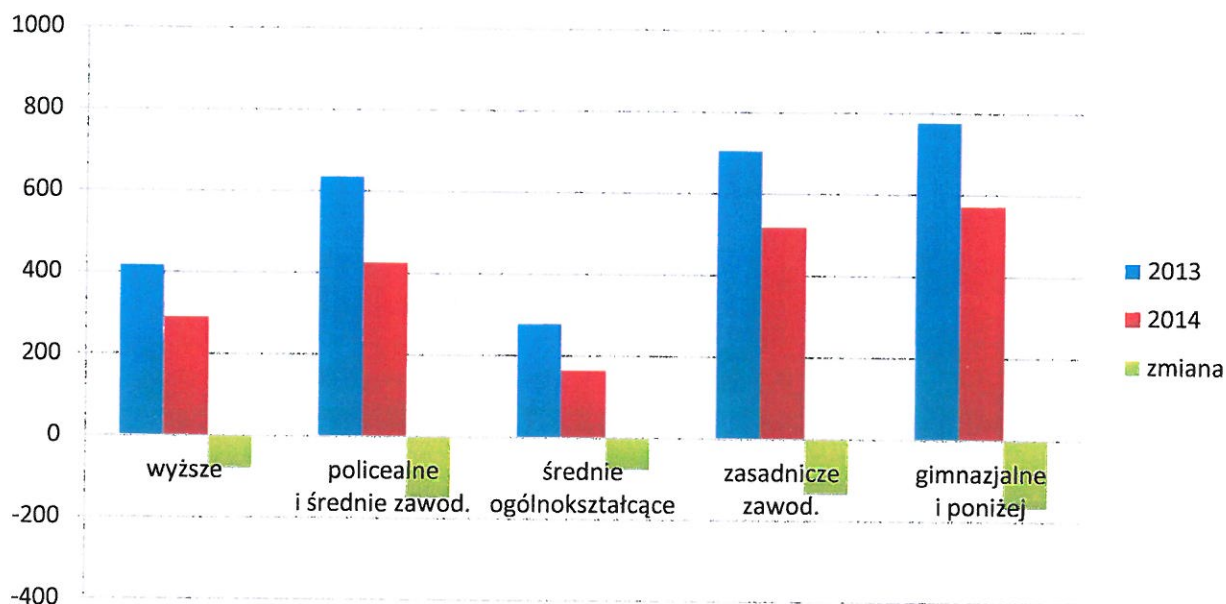
Najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych było w grupach z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (29% ogółu), zasadniczym zawodowym (26% ogółu) (Wykres 12). Najmniej było osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (8,4% ogółu) oraz wyższym (14,7% ogółu).

Wykres 12. Bezrobotni w Świdnicy wg wykształcenia i płci pod koniec 2014 z uwzględnieniem kobiet.

Kobiety stanowią większość bezrobotnych w grupie z wykształceniem wyższym, średnim ogólnokształcącym oraz policealnym i średnim zawodowym (kolejno o 16; 5,8 i 13,5 pkt. procentowych więcej niż średnia udziału kobiet w bezrobotnych ogółem). W pozostałych grupach stanowią mniejszość (<50%).

Wykres 13. Bezrobotni w Świdnicy wg wykształcenia w 2013 i 2014 roku

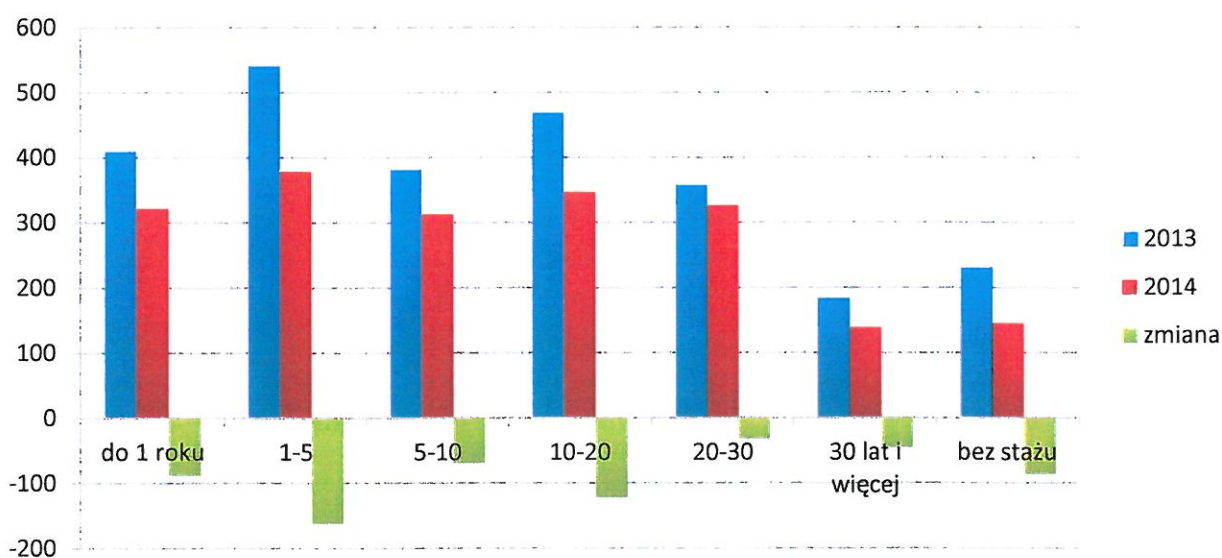

Porównując liczbę bezrobotnych wg wykształcenia z końca 2014 roku z danymi z końca 2013r. (Wykres 13) widzimy spadki liczby bezrobotnych we wszystkich grupach. Proporcjonalnie największy spadek nastąpił odpowiednio w grupach: z wykształceniem średnim ogólnokształcącym - spadek o 31,5% (o 76 osoby), w grupie z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym nastąpił spadek o 26,0% (o 149 osób), w grupie z wykształceniem wyższym nastąpił spadek o 21,4% (o 79 osób), w grupie z wykształceniem zawodowym nastąpił spadek o 20,5% (o 134 osoby), w grupie z wykształceniem gimnazjalnym i niższym nastąpił spadek o 22,5% (o 166 osób).

3.5 Bezrobotni wg stażu pracy

Podobnie jak w roku 2013 najwięcej osób bezrobotnych jest w grupie ze stażem 1-5 lat. Struktura bezrobotnych według stażu pracy do ogólnej liczby bezrobotnych nie uległa większym zmianom. We wszystkich grupach stażowych odnotowano spadki liczebności (Wykres 14). Największy bezwzględny spadek nastąpił w grupie bez stażu - spadek o 37,2% (tj. 86 osób), w grupie osób ze stażem pracy od 1 do 5 lat i wyniósł on 29,9% czyli o 162 osoby, w grupie od 10 do 20 lat- spadek o 26,0% (tj. 122 osób), w grupie od 30 i więcej spadek o 24,4% (tj. 45 osób). Natomiast mniejsze spadki liczby bezrobotnych zaobserwowano w grupach: o stażu pracy 20-30 lat – 8,9% (32 osoby) oraz o stażu pracy do 5-10 lat – 18,1% (69 osób).

Wykres 14. Liczba bezrobotnych wg stażu pracy w latach 2013-2014

3.6 Bezrobotni według zawodów i specjalności

W końcu 2014 roku w PUP w Świdnicy było zarejestrowanych 1971 bezrobotnych w 423 zawodach (Tabela 2). Z tej liczby bezrobotnych, wybrano 55 zawodów, w których odnotowano 7 lub więcej bezrobotnych (bezrobotni wg wybranych zawodów stanowią 65,2% ogółu osób poszukujących pracy). Zatem celowym wydaje się skoncentrowanie wysiłków nad redukcją bezrobocia w pierwszej kolejności na poniżej przedstawionych zawodach i specjalizacjach.

Tabela 2. Bezrobotni wg zawodów

zawód	liczba osób bezrobotnych w 2013r.	liczba osób bezrobotnych w 2014r.	zmiana po roku (%)	zmiana po roku (osoby)
Bez zawodu	450	269	-40,2	-181
Sprzedawca	216	158	-26,9	-58
Technik prac biurowych	53	57	7,5	4
Ślusarz	85	55	-35,3	-30
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	49	50	2,0	1
Murarz	60	40	-33,3	-20
Sprzątaczką biurowa	33	29	-12,1	-4
Magazynier	37	26	-29,7	-11
Robotnik gospodarczy	24	26	8,3	2
Robotnik budowlany	37	25	-32,4	-12
Tokarz w metalu	24	23	-4,2	-1
Kierowca samochodu ciężarowego	20	23	15,0	3
Technik ekonomista	35	22	-37,1	-13
Kucharz	27	21	-22,2	-6
Elektromonter (elektryk) zakładowy	25	20	-20,0	-5
Szwaczka	32	19	-40,6	-13
Monter elektrycznych przyrządów pomiarowych	12	19	58,3	7
Specjalista administracji publicznej	15	17	13,3	2
Specjalista do spraw marketingu i handlu	17	16	-5,9	-1
Pakowacz	19	16	-15,8	-3
Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	14	15	7,1	1
Technik administracji	23	14	-39,1	-9
Malarz budowlany	16	14	-12,5	-2
Piekarz	23	14	-39,1	-9
Kierowca samochodu osobowego	10	14	40,0	4
Robotnik magazynowy	14	14	0,0	0
Pedagog	18	13	-27,8	-5
Fryzjer	14	13	-7,1	-1
Kasjer handlowy	12	13	8,3	1
Krawiec	17	13	-23,5	-4
Ekonomista	7	12	71,4	5
Mechanik samochodów osobowych	19	12	-36,8	-7

zawód	liczba osób bezrobotnych w 2013r.	liczba osób bezrobotnych w 2014r.	zmiana po roku (%)	zmiana po roku (osoby)
Technik mechaniczny	31	11	-64,5	-20
Księgowy	16	11	-31,3	-5
Przedstawiciel handlowy	7	10	42,9	3
Ogrodnik terenów zieleni	14	10	-28,6	-4
Stolarz	11	10	-9,1	-1
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	3	9	200,0	6
Kierowca operator wózków jezdniowych	7	9	28,6	2
Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	11	9	-18,2	-2
Pozostali kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	10	8	-20,0	-2
Technik budownictwa	9	8	-11,1	-1
Technik informatyk	16	8	-50,0	-8
Kelner	4	8	100,0	4
Technik handlowiec	15	8	-46,7	-7
Betoniarz - zbrojarz	10	8	-20,0	-2
Spawacz ręczny gazowy	6	8	33,3	2
Szlifierz metali	4	8	100,0	4
Monter maszyn i urządzeń przemysłowych	9	8	-11,1	-1
Doradca klienta	11	7	-36,4	-4
Kamieniarz	8	7	-12,5	-1
Brukarz	10	7	-30,0	-3
Elektromonter instalacji elektrycznych	5	7	40,0	2
Pomoc kuchenna	4	7	75,0	3
Dozorca	7	7	0,0	0

W rankingu zawodów i specjalności w końcu 2014 r. najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych było w następujących zawodach:

- Sprzedawca – 158 osób (spadek o 26,9% w stosunku do roku 2013) – 8,0% ogółu,
- Technik prac biurowych – 57 osób (wzrost o 7,5% w stosunku do roku 2013) – 2,9% ogółu,
- Ślusarz – 55 osób (spadek o 35,3% w stosunku do roku 2013) – 2,8% ogółu,
- Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 50 osób (wzrost o 2,0% w stosunku do roku 2013) – 2,5% ogółu,
- Murarz – 40 osób (spadek o 33,3% w stosunku do roku 2013) - 2,0% ogółu.

Z powyższych danych wynika, że w 18 zawodach na 55 wymienionych nastąpił wzrost liczby bezrobotnych w stosunku do roku ubiegłego to: Technik prac biurowych, Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, Robotnik gospodarczy, Kierowca samochodu ciężarowego, Monter elektrycznych przyrządów pomiarowych, Specjalista administracji publicznej, Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani, Kierowca samochodu osobowego, Kasjer handlowy, Ekonomista, Przedstawiciel handlowy, Pracownik ochrony fizycznej bez licencji, Kierowca operator wózków jezdniowych, Kelner, Spawacz ręczny gazowy, Szlifierz metali, Elektromonter instalacji elektrycznych, Pomoc kuchenna.

Liczba bezrobotnych nie uległa zmianie w zawodach: Robotnik magazynowy i Dozorca

Zawody, które odnotowały spadek liczby bezrobotnych w stosunku do roku ubiegłego to: Bez zawodu, Sprzedawca, Ślusarz, Murarz, Sprzątaczką biurowa, Magazynier, Robotnik budowlany, Tokarz metalu, Technik ekonomista, Kucharz, Elektromonter (elektryk) zakładowy, Szwaczka, Specjalista do spraw marketingu i handlu, Pakowacz, Technik administracji, Malarz budowlany, Piekarz, Pedagog, Fryzjer, Krawiec, Mechanik samochodów osobowych, Technik mechanik, Księgowy, Ogrodnik terenów zieleni, Stolarz, Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani, Pozostali kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani, Technik budownictwa, Technik informatyk, Technik handlowiec, Betoniarz - zbrojarz, Monter maszyn i urządzeń przemysłowych, Doradca klienta, Kamieniarz, Brukarz.

W 2014 roku w 19 zawodach odnotowano większe spadki liczby bezrobotnych niż ogólny spadek (23,5%) w porównaniu z 2013 rokiem: Technik mechanik, Technik informatyk, Technik handlowiec, Szwaczka, Bez zawodu, technik administracji, Piekarz, technik ekonomista, Mechanik samochodów osobowych, Doradca klienta, Ślusarz, Murarz, Robotnik budowlany, Księgowy, Brukarz, Magazynier, Ogrodnik terenów zieleni, Pedagog i Sprzedawca.

3.7 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

W roku 2014 spadła liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy z 2327 osób w roku 2013 do 1654 (zmiana o 28,9%). Sytuacja znacznie uległa poprawie, ponieważ w zeszłym roku obserwowano zmianę jedynie o 5%. W każdej z grup bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji zanotowano spadek osób w porównaniu z badaniami ubiegłorocznymi. Zestawienie danych dotyczących wybranych grup bezrobotnych przedstawia Tabela 3.

Tabela 3. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2012- 2013

Bezrobotni	2013	2014	Zmiana [osoba]	Zmiana [%]
do 25 roku życia	333	175	-158	-47,4
długotrwale	1092	939	-153	-14,0
powyżej 50 roku życia	879	764	-115	-13,1
bez kwalifikacji zawodowych	771	636	-135	-17,5
bez doświadczenia zawodowego	408	267	-141	-34,6
bez wykształcenia średniego	1391	1091	-300	-21,6
samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 r. życia	386	293	-93	-24,1
Osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	93	73	-20	-21,5
niepełnosprawne	274	239	-35	-12,8
kobiety które nie podjęły zatrudnienia po ur. dziecka	252	224	-28	-11,1

Do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy należą między innymi (pierwsze 3 grupy odnotowały spadek bezrobotnych większy niż roczny ogólny – 23,5%):

- osoby poniżej 25 roku życia – 8,9% ogółu bezrobotnych (spadek o 47,4% w porównaniu z rokiem 2013);
- bez doświadczenia zawodowego – 13,5% wszystkich zarejestrowanych (spadek o 34,6% w porównaniu z rokiem 2013);
- samotnie wychowujący dzieci do 18 roku życia – 14,9% ogółu bezrobotnych (spadek o 24,1% w porównaniu z rokiem 2013);
- bez kwalifikacji zawodowych – 32,3% wszystkich zarejestrowanych (spadek o 17,5% w porównaniu z rokiem 2013);
- długotrwale bezrobotni, których udział w zarejestrowanych ogółem wyniósł w końcu 2014 roku 47,6% (spadek o 14% w porównaniu z rokiem 2013);

- osoby powyżej 50 roku życia, którzy stanowili 38,8% ogółu zarejestrowanych (spadek 13,1 w porównaniu z rokiem 2013);
- niepełnosprawni – 12,1% (spadek o 12,8% w porównaniu z rokiem 2013);
- kobiety po urodzeniu dziecka, które nie podjęły się zatrudnienia – 11,4% (spadek o 11,1% w porównaniu z rokiem 2013).

3.8 Podsumowanie

- W Świdnicy w 2014r. w porównaniu z 2013r. obserwowany jest znaczny spadek bezrobocia – o 23,5% i jest to znacznie większy spadek niż w skali kraju (o 15,4%).
- Statystycznie najwięcej bezrobotnych jest wśród grup osób które bezrobotne pozostają 1-3 miesiące, są w wieku 25-34 lata, o wykształceniu gimnazjalnym i niżej oraz posiadające 1-5 letni staż pracy (pracownicy młodzi). Obserwowana jest analogia do rozkładu ilości osób wg poszczególnych grup do roku 2013.
- Udział kobiet wśród bezrobotnych ogółem wynosi mniej niż 50%.
- Kobiety stanowią największy udział procentowy następujących grup bezrobotnych: pozostających bez pracy 6-12 miesięcy, będące w wieku 25-34 lata oraz posiadające wykształcenie wyższe.
- W najliczniejszej grupie bezrobotnych wg wykształcenia, tj. bezrobotni o wykształceniu zawodowym, gimnazjalnym i niższym – obserwowany jest niższy spadek bezrobotnych niż w pozostałych grupach wg wykształcenia (w porównaniu z rokiem 2013). Porównując te dane z uwagami pracodawców narzekających na „brak rąk do pracy“ nasuwa się przypuszczenie, że bezrobotny nie chce podjąć pracy lub też wynagrodzenia na konkretnych stanowiskach są niezadawalające.
- Udział bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy w stosunku do ogółu (83,9%) zarejestrowanych spadł o 6,5% w porównaniu z rokiem 2013.

4 AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU W 2013 ROKU

4.1 Powiatowy Urząd Pracy

4.1.1 Staże

Staż dla osób bezrobotnych oznacza nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych, niezbędnych do podjęcia pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Staż jest odbywany na podstawie umowy zawartej przez starostę z organizatorem, według programu określonego w umowie. Po zawarciu umowy, osoba bezrobotna otrzymuje skierowanie do organizatora w celu odbywania stażu.

W 2014 r. skierowano 289 bezrobotnych mieszkańców Świdnicy do odbycia stażu, z czego 223 osób po zakończeniu stażu podjęło zatrudnienie, co dało 77 % efektywności zatrudnienia. W porównaniu z rokiem 2013 efektywność wzrosła o 11,8 punktów procentowych.

4.1.2 Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej

Bezrobotny zamierzający podjąć działalność gospodarczą może złożyć wniosek o przyznanie jednorazowo z Funduszu Pracy środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności. Wysokość przyznanych środków na ten cel nie może przekroczyć wysokości określonej w umowie i nie wyższej niż 6-krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia w przypadku rozpoczynania samodzielnej działalności przez bezrobotnego. Ten instrument rynku pracy cieszy się ogromnym zainteresowaniem.

W 2014 r. 87 bezrobotnych mieszkańców Świdnicy otrzymało dotacje na podjęcie działalności gospodarczej. Wysokość wsparcia wyniosła 1.295.200,00 zł i jest o 7,4% większa niż w roku ubiegłym.

4.1.3 Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia nowych stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych

Podmiot prowadzący działalność gospodarczą, producent rolny, szkoła, przedszkole mogą złożyć wniosek o refundację z Funduszu Pracy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego. Przedmiotowe koszty mogą być refundowane w wysokości określonej w umowie nie wyższej jednak niż 6 – krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia.

W 2014 r. 101 bezrobotnych mieszkańców Świdnicy zostało zatrudnionych przez

pracodawców, którym refundowano koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Wysokość wsparcia wyniosła 1.263.230,17zł i jest ona o 18,5% wyższa niż w roku ubiegłym.

4.1.4 Szkolenia

Dyrektor PUP z upoważnienia Starosty inicjuje, organizuje i finansuje w ramach limitowanych środków szkolenia osób uprawnionych, w celu podniesienia ich kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji, zwiększających szanse na uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Również osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP jako bezrobotne albo poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu mają prawo korzystać z usług rynku pracy.

W 2014 r. skierowano 126 bezrobotnych mieszkańców Świdnicy na szkolenie, 123 osób po zakończeniu szkolenia podjęło zatrudnienie, co dało 97,4% efektywności zatrudnienia. W porównaniu z rokiem 2013 efektywność wzrosła o 45,9 punktów procentowych.

4.1.5 Finansowanie kosztów przejazdu do miejsca pracy, na szkolenia zawodowe, na szkolenia w klubie pracy, zakwaterowanie i wyżywienie

O zwrot kosztów przejazdu mogą ubiegać się osoby bezrobotne i inne uprawnione osoby, zaktywizowane w wyniku skierowania Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy, dojeżdżające do miejsc przedmiotowych miejsc pod warunkiem, iż uzyskują wynagrodzenie lub inny przychód w wysokości nieprzekraczającej 200% minimalnego wynagrodzenia za pracę w danym miesiącu rozliczeniowym.

2014 r. w powiecie ze zwrotu kosztów przejazdu skorzystało 418 osób (w tym 31 osób kontynuujących wsparcie rozpoczęte w 2013 r.), na łączną kwotę 143.883,20 zł.:

- do miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej – 182 osób,
- do miejsca wykonywania prac społecznie użytecznych – 12 osób,
- do miejsca odbywania stażu – 203 osoby,
- do pracodawcy, który zgłosił ofertę pracy – 19 osób,
- na badania lekarskie lub psychologiczne – 2 osób.

Korzystanie z tej formy wsparcia zakończyło 316 osób, natomiast 102 osób będzie kontynuowało wsparcie w 2015 r.

W mieście z tej formy skorzystało 43 osoby, na łączną kwotę 11.926,58 zł.

4.1.6 Finansowanie kosztów egzaminu i uzyskania licencji

W 2014 r. sfinansowane zostały koszty egzaminu lub zdania licencji dla 36 mieszkańców Świdnicy na łączną kwotę 12.373,01 zł, z czego pracę podjęło 24 osób.

4.1.7 Dofinansowanie studiów podyplomowych

W 2014r. nie dofinansowano kosztów studiów podyplomowych.

4.1.8 Zwrot kosztów opieki nad dzieckiem

Ze zwrotu kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7 w roku 2014 w powiecie skorzystały 3 osoby i wydatkowano kwotę –3.896,49 zł. W Gminie Miasto Świdnicy ze zwrotu skorzystały 2 osoby, na łączną kwotę 1652,25 zł.

4.2 Planowane nowe miejsca pracy

W koniec 2014r. w Świdnickiej Podstrefie WSSE „INVEST-PARK” sp. z o.o. stan zatrudnienia wynosił 2689 osób.

Chwila refleksji uzmysławia, że kilka pokoleń naszych poprzedników doświadczyło zmian radykalnych, które nieco wcześniej były nie do wyobrażenia. Decydujące dla przetrwania i oswojenia tych zmian okazały się nie prognozy i plany, ale zdolności do adaptacji i improwizacji.